

Večernik

Leto III. (X.), šte. 248

Maribor, sreda 30. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova koalicija na Češkoslovaškem

POGAJANJA ZA SESTAVO VLADE IZ SOCIJALISTIČNIH IN AGRARNIH STRANK. — IZLOČITEV KLERIKALCEV IN NARODNIH DEMOKRATOV.

PRAGA, 30. oktobra. Ker so ostale stranke sedanje vladne koalicije v manjšini, je nastala potreba po formiranju nove koalicije, ki naj bi prevzela vladno. Ministrski predsednik František Udržal je pričel danes pogajanja z voditelji republikanskih agrarcev, ki so relativno najmočnejša skupina po nedeljskih volitvah in imajo v parlamentu 46 mandatov. Danes pop. bodo stopili nagraci v stike z voditelji dosedanjih koalicijskih strank kakor tudi z nekaterimi strankami bivše parlamentarne opozicije.

Gre namreč za ustanovitev rdeče-zelene koalicije. Češki in nemški klerikalci ter Hlinkova slovaška ljudska stranka za sestavo nove vlade ne prihajajo več v poštev. Tudi češki narodni demokrati

(Kramačeva stranka), skrajna desnica češko-slovaškega parlamenta, so izven vladne kombinacije.

Nova vlada bo v prvi vrsti sestavljena iz čeških in nemških agrarcev, češke obrtne stranke, čeških narodnih socialistov ter čeških in nemških socialnih demokratov.

Nemški socialni demokrati so v načelu že izrekli pripravljenost, da vstopijo v novo vladno, ne da bi pri tem stavili kake posebne politične zahteve, razen programatičnih.

Nova vladna koalicija bi imela v tem slučaju v parlamentu 166 sedežev, dočim bi znašalo število glasov vseh opozicijskih strank 134.

Daladierove težkoče

DALADIER SNOČI VRNIL MANDAT, KASNEJE SVOJ KORAK PREKLICAL. BRIAND-DALADIER IN SOCIJALISTI.

PARIZ, 30. oktobra. V zadnjih 12 urah je nastopil v reševanju vladne krize preokret, kakršnega zgodovina tretje francoske republike najbrže še ne zaznamuje. Designirani ministrski predsednik Daladier je namreč čisto nepričakovano snoči predsedniku Doumergue vrnil mandat. Novinarjem je izjavil, da se za ta svoj korak ni odločil toliko radi sklepa velike skupščine socialistov, ki se je izrekla proti vstopu socialnih demokratov v njegov kabinet, kolikor radi izjave Brianda, ki je odklonil njegovi vladi vsako podporo, ne glede na nekatere Daladierove zahteve, ki jih smatra za nesprejemljive.

Ta Daladierova izjava je izzvala v vseh političnih krogih največjo senzacijo. Ko je Briand zvedel za njo, je takoj lanciral potom Agence Havas izjavo, v kateri se naglašalo, da gre tu vsekakor za nesporazumljenje, ker je Daladier njegovo izjavo napačno tolmačil. Briand je izjavil dalje, da je slejkoprej pripravljen v Daladierovi vladi prevzeti zunanji portfelj in sodelovati v najboljšo voljo.

Vsled te Briandove izjave je takoj nastopil nov preokret. Daladier je odšel po kratkem posvetovanju s svojimi prijatelji zopet k predsedniku republike, kjer je preklical vrnitev mandata, prvi podoben slučaj v Franciji. Daladier in Briand sta imela ponoči še enkrat posvetovanje, kateremu so prisostvovali tudi zastopniki socialni-

stov. Politični krogi kljub temu dvomijo v Daladierov uspeh, čeprav ni izključeno, da se bodo socialisti radi groženj Pavla Boncoura, da bo razbil stranko, vendarle premislili in vstopili v vladno koalicijo.

Use proti Madžarski

PARIZ, 30. oktobra. Vse pariško čačopisje najostreje obsoja demagoško nastopanje madžarskih delegatov na mednarodni konferenci za ureditev takozvanih vzhodnih reparacij. Kakor poroča »Petit Parisien«, je prišlo na včerajšnji seji do ostrih nastopov. Češkoslovaški delegat, poslanik Osusky, je izjavil, da Madžarska čisto lahko izpolni svoje pogodbene obveznosti, ker se je industrija v primeri s predvojno dobo, dvignila na Madžarskem za 30 odstotkov. Končno so se tudi italijanski, angleški in jugoslovanski delegati priključili izvajanjem Osuskega in ostro obsodili sabotažne poizkuse Madžarske. Najbrže bo morala rešiti ves kompleks vprašanj druga haška konferenca, ali pa bo reparacijska konferenca v Haagu primorana, da prisili Madžarsko k izvrševanju svojih pogodbenih obveznosti.

Angleška kritika Mussolinijevega govora

LONDON, 30. oktobra. »Manchester Guardian« ostro kritizira nedeljski govor Mussolinija, posebno oni del,

v katerem je naglašal, da mora imeti fašizem vedno dovolj poguma, da strelja izdajalce v hrbet. List vpraša: Kje je tu hrabrost, tudi tedaj, ako bi bil ubogi Gortan res kriv? Ali je hrabrost, ako se strelja žrtev z zavezanih rokami v hrbet. Fašisti očividno nimajo hrabrosti, da gledajo svojim žrtvam v oči. Sploh je Mussolinijev govor poln pikantnosti, kakor je tudi ves proces v Pulju poln nepravilnosti s stališča splošne človeške pravičnosti.

Dijaški izgredi na dunajski tehnik in univerzi

DUNAJ, 30. oktobra. Na dunajski univerzi in tehnik je prišlo včeraj do velikih izgredov in spopadov med nemškimi nacionalisti in socialnimi demokrati. Izgredi so se začeli na tehnik, kjer so socialisti nalepili lepak, naperjen proti Heimwehru. Nemški nacionalisti so nato zasedli vse vhode na tehniko in preprečili svojim nasprotnikom vstop. Socialistične in židovske študente, ki so bili zbrani v knjižnici in avli, so siloma pognali ven in jih več vrgli celo čez stopnice. Ker so se pretepi nadaljevali vse dopoldne, je rektorat odredil zatvoritev tehnik.

Demonstrantje pa so takoj nato odšli pred univerzo, kjer je istotako prišlo do zelo burnih prizorov. Nemški nacionalci so vdrli v dvorano, v kateri je predaval prof. Dapsch in siloma odstranili vse židovske in socialistične slušatelje. Prišlo je do velikih preteпов, tekem katerih so bile razbite vse table za nalepljanje letakov. Šele po dolgih pogajanjih z rektoratom in nastopu policije se je dijaštvo razšlo, vendar pa ni izključeno, da pride danes zopet do izgredov. Ako bi se ponovili, bodo zaprti tudi univerzo.

Nova zmaga Aljehina

HAAG, 30. oktobra. Devetnajsta partija Aljehin-Bogoljubov je končala po 72. potezah z zmago Aljehina. Sedanje stanje je sledeče: Aljehin 9, Bogoljubov 5. Prihodnja partija se igra danes v Rotterdamu.

V spomin pokojnih darujte za slabotne otroke!

Nove madžarske laži v Prekmurju.

Znana madžarska iredentistična centrala v Sombotelju je pričela potom svojih zaupnikov širiti po našem Prekmurju nove laži o skorajšnji zopetni priključitvi Prekmurja k Madžarski. Tokrat širi vest, da je prišlo med Madžarsko in Italijo v zadnjem času do sporazuma, po katerem bodo velesile prisilile Jugoslavijo, da izprazni Prekmurje in ga zopet izroči Madžarski. Kot termin navajajo 1. januar prihodnjega leta. Kakor se zdi, pa so Prekmurci že siti sličnih bedastih madžarskih prerokovanj in se zanje prav nič ne brigajo. Narodna in državna ideja je v Prekmurju že toliko napredovala, da ji nobena agitacija z onstran meje ne more več škodovati. Madžarske nade na uspeh postajajo vedno bolj brezizgledne, in jih bo realnost bodočega razvoja naposled popolnoma pokopala. Prekmurje je naše in bo ostalo naše!

Češkoslovaške volitve,

katerih končni rezultati so danes že znani, so vsekakor bile zanimive z mnogih strani. Predvsem so postavile češko-slovaško republiko pred dejstvo, da je dosedanja vladna koalicija ostala v manjšini, ker je dobila od 300 mandatov komaj 143. Nadaljni razvoj notranjepolitičnih prilik, v kolikor gre zlasti za sestavo nove vlade, je odprto vprašanje, ki se da rešiti na razne načine: bodisi z obdržanjem dosedanje koalicije in s pritegnitvijo ene izmed dosedanjih opozicijskih strank, bodisi na popolnoma novi podlagi z zvezo češkoslovaških agrarcev z obema socialističnima skupinama v zvezi z nekaterimi drugimi strankami. Bolj verjetna je druga kombinacija, katero je tudi že tekmo volilne borbe napovedoval zunanji minister dr. Beneš. Gotovo je, da v bodoči vladi ne bosta imeli več dosedanjega vpliva obe klerikalni stranki, češka Šramkova in slovaška Hlinkova.

Drugo značilno dejstvo nedeljskih volitev je nova razporedba političnih sil. Dočim so bili dozdaj na drugem mestu komunisti in na tretjem češki klerikalci, so pri nedeljskih volitvah prišli na drugo mesto češki socialni demokrati, ki so narasli od 29 na 39 mandatov. Agrarci so obdržali in še celo ojačili svoje pozicije kot najmočnejša stranka: narasli so od 970.498 glasov na 1.104.956 ter imajo mesto 45 sedaj 46 mandatov. Češki klerikalci pa so padli od 31 na 24 mandatov ter so sedaj na četrtem mestu. Tretje mesto so zavzeli češkoslovaški narodni socialisti, ki so tudi narasli od 28 na 32 mandatov. Socialni demokrati in narodni socialisti so narasli povečini na račun komunistov, ki so izgubili 11 mandatov in jih imajo samo 30 mesto dosedanjih 41.

Tretji važen pojav je občutno nazadovanje češke klerikalne stranke, ki je pri volitvah l. 1925 imela še krog 706.000 glasov, dočim jih je tokrat dobila samo še 623.555 in je izgubila od 31 mandatov sedem. Značilno je to radi tega, ker je baš ta stranka tekmo zadnjih dveh let storila vse mogoče, da poveča svojo moč, in je še tekmo letošnjega leta privedla ne samo ogromne orlovske slavnosti v Pragi, ampak je tudi okupirala svetovavlavske proslave, ki bi imele biti vsedrjavne in vsenarodne, in jim dala popolnoma strankarsko obeležje, samo da bi mase češkoslovaškega naroda prilezle na njen politični lim. Toda Čehoslovaki niso Slovenci in dobro vedo ločiti, kaj je Orlovstvo kot organizacija telesne vzgoje in zdravja, kaj so svetovavlavske slavnosti v luči češke narodne misli in pravega verstva, in kaj je na drugi strani klerikalizem. Skratka: Čehoslovaki vedo ločiti vero od politike. To je za nas lep in dober nauk.

Najznačilnejša poteza nedeljskih volitev pa je vsekakor volilni izid na Slovaškem. Znano je, da je slovaška klerikalna stranka, Hlinkova šla v volilno borbo v znamenju Tuke, madžarskega iredentista, ki se je vrnil v stranko kot borec za slovaško avtonomijo in ki je bil že

po razpisu volitev obsojen radi veleizdaje na 15 let ječe. Hlinka s svojo stranko pa se je postavil na justament-stališče in je obsojenega Tuko kandidirala kot nosilca strankine liste v Košicah. Z najradikalnejšimi separatističnimi gesli je šel Hlinka v volitve in napovedoval silen porast svoje stranke in sigurno izvolitev Tuke, kar bi bila po njegovem mnenju največja demonstracija za slovaške separatiste in proti Pragi. Zanašal se je na slepo pokorščino svojih Slovkov. Pa se je zmotil. V nobenem slovaškem volilnem okraju ni dobil absolutne večine. Obdržal se je pač še kot relativno-večinska stranka, vendar je število njegovih glasov na Slovaškem pa-

dlo od 489.027 na 425.097, torej za okroglo 60.000 glasov, in število njegovih poslancev se je skrčilo od 23 na 19. Tuka niti izvoljen ni bil v prvem skrutiniju, kar pomeni za Hlinko pač največji debacle. Takoj po razglasu izida volitev v prvem skrutiniju je Hlinka skesan pohitel v Prago in poraženega Tuke glasom današnjih časopisnih vesti ni več kandidiral v drugem skrutiniju. Volitve na Slovaškem so podale dokaz, da se tam položaj stalno izboljšuje, da se pojavlja iztreznenje mas, da pričenjajo duhovno in politično prevladovati mlajši v nacionalnem duhu vzgojeni elementi.

Z vseh opisanih vidikov so volitve v ČSR tudi za nas zanimive in poučne.

Literarni razgovori

PESNIK RUDOLF MAISTER.

Prijazno in ljubeznivo, toda resno in odločno mi je stisnil roko. V okna je sijalo prijetno jesensko sonce, zunaj na ulici, njegovi ulici, so rumeneli kostanji. In med nama se je razvil pogovor o onih že davno pozabljenih dneh, ko je bil pesnik Vojanov in general Maister še skromen dijaček kranjske gimnazije. Tam, prav v tistem starodavnem Kranju, kjer snivata večni sen veliki Prešeren in nežni pesnik sorškega polja, Simon Jenko, se je tedaj pričela njegova literarna pot. Bilo je leta 1888., v tretji gimnaziji, ko je pričel izdajati za ožji krog svojih součencev z roko pisano glasilo »Inter nos«. Pisal in polnil ga je sam, le enega edinega sotrudnika je še imel, součenca Lindnerja. In pisal ter izdajal ga je dve leti redno vsak mesec, v njem pa je objavljali pesmi, prozo in vse mogoče in nemogoče. Te so bile prve, tihe in skromne vaje, katerim je pa že kmalu potem sledila prva tiskana stvar. Objavil jo je »Vrtec« in bila je — proza. Profesor Hubad mu je obljubil, da bo zaradi nje izključen, prof. Karlin ga je pa pohvalil in mu želel obilo uspeha.

Iz Kranja, kjer je bila tedaj le nižja gimnazija, je šel mladi Maister v Ljubljano, kjer je v šestem razredu sodeloval pri tajnem dijaškem listu »Večernica«, a ko so profesorji zaznali njen blesk, je morala prežgodaj zaiti. Zašla pa ni Maistrova ljubezen do leposlovja. Takrat so bila na Slovenskem suha literarna leta. Starejša generacija je umirala, mlajša se je pa komaj porajala. Bila je tišina pred viharjem moderne, ki je s Kettejem, Muronom, Župančičem in Cankarjem očistila in prenovila naše ozračje. Maister pa je ljubil tudi tisto, kar je bilo, in je čital vse. Iz rok v roke so šle slovenske knjige na gimnaziji. V tistih ljubljanskih in poznejših vojaških letih je dozoreval Maister v pesnika. Vedno bolj se je oklepal poezije in vedno manj proze. Le v »Slovenskem Narodu« je kdaj pa kdaj objavil v nevezani besedi pisan listek. Tako so nastale in leta 1904. izšle njegove »Poezije«.

Poklic, ki si ga je izbral, poklic vojak, je monoton in skregan s poezijo, zato so prišla obdobja, ko je njegova muza molčala. »Siliti se nisem hotel«, mi je dejal. »Kadar sem pisal, sem pisal iz notranje potrebe; kadar te potrebe nisem čutil, sem molčal.« In samo tako je bilo mogoče, da je mlajša generacija na Maistra-pesnika že skoraj pozabila. Toda »komur pevski duh sem vdahnil«, pravi Stvarnik v Prešernovi pesmi, »ž njim sem dal mu pesmi svoje,« zato jih je dal tudi Maistru, da je moral prekiniti molčanje in znova stopiti na slovenski Parnas. Začel je zopet pisati že pred svetovno vojno, a njegovo novo udejstvovanje je prekinila gališka in poznejša mariborska osvobodilna doba. Takrat, pred svetovnim klanjem, po Galiciji in po

osvobojevanju je nastala njegova druga zbirka »Kitica mojih«, ki jo je pravkar izdala naša na novo obujena Tiskovna založba v Mariboru. Pesmi četrtega dela so najstarejše, iz dni vojne so one iz prvega dela, iz dni po vojni one iz tretjega, a najnovejše so Slovenske gorice. In baš v tem je dokaz, da je Maister šele v svojem sedanjem miru zrastel do popolne veličine.

Tako sva se v duhu sprehajala po vseh obdobjih njegovega življenja, dokler nisva prišla do današnjih dni. »Kaj pišete sedaj?« sem ga vprašal. »Zgodovinske spomine na osvoboditev, ki bodo izšli pod naslovom »Naš Maribor«. To bo obširna knjiga o borbi za naše meje na Štajerskem ter deloma tudi na Koroškem in v Prekmurju. Hotel bi, da delo izide čimprej, dokler ljudje, ki so pri tem boju sodelovali, še živijo, da bodo mogli osebno kontrolirati moje navedbe in ugotovitve. Pozneje, če bom mogel, bom napisal slično knjigo o Koroški.« — Potem sva pa prešla na naše sedanje slovensko leposlovje. Maister kupuje vse knjige, ki izidejo in drag mu je vsak nov pojav, a malo, le malo je v prozi dobrih stvari. »Vladimir Levstik, Ivan Pregelj, Juš Kozak«, mi je dejal, »so skoraj vse, kar imamo; drugo so samo prevodi. Med pesniki pa sta mi najljubša Župančič in Cvetko Golar. Ne vem, zakaj nekateri Golarja premalo cenijo, jaz ga imam zelo rad. O najmodernejših pesnikih pa sem mnenja, da ne bodo ostali. Čez petdeset let se jih nihče ne bo več spominjal. Tudi Finžgar mi je zadnjič pisal nekako tako: »Razveselim se vsakega, navdušim se zanj, potem čakam, a naposled spoznam, da je bil zvezda, ki je vgasnila, še preden se je razgorela.«

Naposled, ob razstanku, kajti bilo je že treba h kosilu, sva se pa dotaknila še bodočnosti našega slovenskega jezika in leposlovja. »Kaj mislite, gospod general, o bodočnosti slovenščine?« sem ga vprašal. »Bo li utonila v srbohrvaščini ali se bo samostojno razvijala dalje, gradeč si svojo lastno duhovno kulturo?« Globoko se je tedaj zamislil naš Vojanov in iz polnega prepričanja mi je dejal: »Naš jezik je med vsemi slovanskimi jeziki najbolj prožen in najbolj dograjen, zato sem prepričan, da ne bo nikdar izginil. Vstali bodo novi jezikoslovci in novi pesniki, ki ga bodo dvignili do še višje popolnosti, in tedaj bodo tudi bratje Srbi in Hrvati sprejeli mnogo naših lepih izrazov, ki jih sami nimajo. Kakšna eventualna »jugoslovenščina« bo lahko samo uradni, ne pa književni jezik. Žalostno je le, da tega ne uvideva dnevno časopisje, ki naš lepi slovenski jezik dan za dnem tako neusmiljeno kviri in mrcvari.« Po tem razgovoru mi je zopet stisnil roko naš pesnik Maister-Vojanov. —

bra pa razpoloženju tega dneva zelo primerna drama »Stilmondski župan«. Želeti bi bilo, da mariborsko občinstvo napolni oba večera hišo do zadnjega kotlička.

Čehoslovaki za naše dijake.

Kakor pred vojno, tako naše dijaštvo še tudi dandanes uživa v češkoslovaških mestih največje slovansko gostoljubje. Praška občina je celo zastopila dragoceno stavbišče za novi jugoslovenski dijaški dom, ki se ima zgraditi v Pragi. Češkoslovaška Jugoslovanska liga v Brnu pa je priredila v pondeljek ob priliki državnega praznika v Besednem domu pozdravni večer jugoslovanskemu dijaštvu in je Liga sama oskrbela za ta večer tudi bogato obložen bufet. Na večeru se je zbrala najodličnejša češka družba iz Brna, da spozna naše dijaštvo. V Bratislavi pa so ob priliki revije čet na državni praznik v pondeljek sprejeli na slavnostno tribuno udeležence ekskurzije jugoslovanskega akademičnega društva »Sloga«, ki so prišli baš ta dan v Bratislavo in jih je bratislavski publika frenetično pozdravljala. In tako vidimo, da je češkoslovaško prijateljstvo za nas res vedno in povsod tako naravno in iskreno, kot si boljšega želeti ne moremo! —

Mariborski in dnevni drobiž

Zadnja pot Berte Bukšekove

V kapeli mestnega pokopališča so položili na mrtvaški oder Berto Bukšekovo, ki je z dušo in telesom služila naši oderski umetnosti. Ležala je v svoji poslednji vlogi spokojno med zelenjem in jesenskim cvetjem. Ob krsti so bili položeni venci: Uprave narodnega gledališča v Mariboru, Udruženja gled. igralcev, članov mariborskega gledališča, venci Nučiča in Podgorske, gdč. Kraljeve in gdč. Savinove, krasen venec Udruženja glumaca u Zagrebu z napisom »Slava odličnoj družici Berti Bukšekovi!« ter venca narodnega gledališča v Ljubljani in »Udruženja gled. igralcev v Ljubljani«.

S stoičnim mirom in vidno bolestjo v duši so tovariši in tovarišice obstopili oder ter slednjič poškopili ostanke nje, ki jim je bila sestra, mati in tovarišica. Turobni mrtvaški zvonček je zapel, dva duhovnika sta opravila pogrebne molitve, pevski zbor tovarišev pokojnice je zapel veličastno »Človek, glej dognanje svoje«. Nato je imel upravnik g. dr. Radovan Brenčič v kapeli poslovljni govor. Naglašal je veliko vrzel, ki je nastala s smrtjo umetnice ter proslavljal njene zasluge za slovensko odersko umetnost, posebno v Mariboru, ki je postal nje zadnje zavetišče. Poslovil se je od pokojnice tudi imneom pesnika Otona Župančiča s klicem: Slava.

Po intendantovem govoru se je razvil žalni sprevod. Tovarišice pokojnice so nosile deset vencev za Bertino poslednjo pot. Med pomikanjem žalnega sprevida k svežemu grobu je svirala vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Herzoga fanfare iz »Libuše«. Ko so krsto spustili v naročje zemlje, je izpregovoril režiser Joško Kovič zadnje slovo slovenski umetnici in mučenici, Pavle Rasberger je prečital ob odprtem grobu pismo Hinka Nučiča, ki je vse navzoče globoko pretreslo, Daneš pa je prečital zadnje slovo Udruženja zagrebških igralcev. Ganljiv je bil prizor, ko je stopila h grobu gospa Danilova in končala svoje slovo z besedami: »Ne obsipajte ta grob z zemljo in kamenjem, ampak s cvetlicami, dasi je bilo njeno življenje posuto s trnjem!« Bertini tovariši so zapeli še nagrobnico »Blagor mu«, nakar je zemlja zakrila in sprejela v svoje osrčje veliko našo umetnico.

Matica živih in mrtvih kraljevine Jugoslavije

Tudi v Mariboru bo treba osnovati krajevni odbor društva matice živih in mrtvih kraljevine Jugoslavije. Društvo, čegar sedež je v Beogradu, ima namen, da dela na zblizanju, skupnem izobraževanju in medsebojnem spoznavanju vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev; da skrbi za zasluženi spomin in dajanje dolžnega priznavanja vsem mrtvim, ki so delali, umrli ali padli v borbi za dobrobit Srbov, Hrvatov in Slovencev; da širi spoznavanje vseh krajev naše domovine, kakor tudi njenih družabnih in gospodarskih razmer in da dela in podpira vse, kar bi moglo koristiti napredku in širjenju skupne kulture Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Da se bo mogel izvoliti društveni odbor in urediti njegovo delovanje, sklicujem za dan 31. oktobra ob 17. (5. uri) v mestno posvetovalnico na mestnem magistratu v Mariboru zborovanje znanimancev. Posebno vabim s tem vse javne oblasti, društva itd., da pošljejo svoje zastopnike.

Po čl. 4. pravilnika je lahko član društva vsak Srb, Hrvat in Slovenec, obeh spolov, kakor tudi vsaka pravna oseba, ustanova, tvrdka, odbor, zadruga, župnija, kolo ali podružnica posameznih društev ali zvez, katerih člani so Srbi, Hrvati ali Slovenci.

Smrtna kosa.

Včeraj je preminula v Mariboru po dolgi boleznici gospa Jožefa Vuga, zasebnica. Pogreb se bo vršil jutri, v četrtek, ob 15. uri izpred kapelice mestnega pokopališča na Pobrežju. Bodi ji ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI.

Avtobusni promet na dan Vseh svetnikov
Na praznik Vseh svetnikov bo vozilo z Glavnega trga do pokopališča na Pobrežju 8 mestnih avtobusov. Da se olajša promet, se bodo prodajale vstopnice že kar na trgu. —

Vzledna požrtvovalnost.

V odgovor na okrožnico, ki jo je razposlal odbor za proslavo desetletnice mariborskega gledališča pod vodstvom g. generala Maistra, je poslala mariborska narodna tvrdka Franc Mastek na Glavnem trgu, sledeči odgovor: »Zavedajoč se važnosti obstoja in uspešnega napredka našega obmejnega gledališča, sem pripravljen tudi jaz gledališču za desetletnico, da se vsaj deloma otrese dolgov, pomagati s tem, da Vam črtam polovico Vašega dolga pri meni v znesku Din 1.518.48. Želeč Vam, da bi Vam pomagala večina upnikov pri gmojni okrepitvi, prejmite izraze mojega odličnega spoštovanja. Franc Mastek.« —

Za ferijalno kolonijo na Pohorju.

Na dan Vseh svetih priredi Mariborsko žensko društvo pred vrati naših pokopališč dinarsko zbirko za ferijalno kolonijo na Pohorju. Počastimo spomin naših dragih pokojnikov s skromnim darilom v prid naše mladine. Varujmo naš naraščaj, pospešujmo njegovo zdravje!

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ Din 53.000.— na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Ročni zemljevid dravske banovine
je izšel te dni v znani založbi Učiteljski dom v Mariboru. Ta zemljevid je pravzaprav ponatis Dimnikovega ročnega zemljevida bivše ljubljanske in mariborske oblasti, ki ga je izdala ista založba že pred tremi leti. Obsega pa že novo mejo banovine z izločitvijo Medjimurja in črnomeljskega sreza ter s priključitvijo čabarskega. Novi zemljevid se prav prijetno razlikuje od prejšnjega po pestrosti in jasnosti barv, kar kaže lep napredek Mariborske tiskarne v tej panogi. Našim šolam bo s tem zemljevidom zelo ustrezno. Saj so gotovo prve v vsej državi, ki imajo že sedaj ročni zemljevid svoje banovine. —

Padec temperature.

Vremenska sprememba v zadnjih dneh minulega tedna je močno potisnila živo srebro proti ničli. Torek je bil najhladnejši dan. Zjutraj ob 7. je termometer beležil le +1.6 stopinj C, dočim je danes zopet nekoliko topleje (5.2 C). Vsekakor se jesen bliža koncu. —

Koncert tria Brandl,

ki bo v soboto, 9. novembra v mariborskem gledališču, bo pač vzbudil kar največje zanimanje našega občinstva. Razven naše znane violinske virtuozinje, g. Fani Brandlove, sodelujeta še dve dami: gdč. Herta Reiss in Hilda Folger. Trio Brandl absolvira najprej turnejo po vseh večjih mestih Avstrije (tudi na Dunaju priredi samostojen koncert), nato pa po Jugoslaviji. — Radi velikega zanimanja se priporoča zasiguranje vstopnic že zdaj pri gledališki blagajni. —

Tatvina.

Sedlarskemu pomočniku Ivanu Skačču je včeraj neznan storilec ukradel črno zimsko suknjo vredno 1200 Din. Pred nakupom svarimo! —

KAVARNA JADRAN

Vsako sredo

KONCERT

Kdor hoče svež in zdrav ostati naj popije en-do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnice svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefovo« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odva. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 30. oktobra ob 20. uri »Piskrovez« ab. B. Premijera.

Četrtek, 31. oktobra ob 20. uri »Cerkvena miš«. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi.

Petek, 1. novembra ob 20. uri »Piskrovez«.

Sobota, 2. novembra ob 20. uri »Župan Stilmondski«. Ljudska predstav. Znižane dramske cene. Kuponi.

Celjsko gledališče.

Ponedeljek, 4. novembra ob 20. uri »Piskrovez«. Gostovanje Mariborčanov. Operne cene.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«. Dramske cene.

Dve ljudski predstavi v marib. gledališču. Kakor je znano, je mariborsko gledališče letos na večini prostorov znižalo vstopnino. Uspeh se že kaže: obisk se večal Ker pa hoče gledališče privabiti kar najširše sloje, se je odločilo prirejati od časa do časa tudi ljudske predstave po še bolj znižanih cenah. Prvi dve ljudski predstavi bosta okoli Vseh Svetih. V četrtek, 31. novembra se vpizori vrlo efektna moderna komedija »Cerkvena miš«, menda zadnjikrat v sezoni, na Vernih duš dan, v soboto, 2. novem-

Največji požar na svetu

POŽAR V MORENIJU, KI RAZSAJA ŽE 6 MESECEV IN GA NIKAKOR NE MOREJO ZADUŠITI.

Že skoro šest mesecev divja v Moreniju na Rumunskem v tamkajšnjih petrolejskih vrelcih strašen požar. V krajih, kjer so petrolejski izviri, sicer požari ob sušah niso nobena redkost. Toda tako ogromnega požara ne pomnijo v Rumuniji že stoletja in je nedvomno eden največjih požarov, kar jih pomni človeštvo.

Kako visoki so ognjeni zublji, ki švigajo iz zemlje, je mogoče le približno ugotoviti; vsekakor najmanj 60 metrov. Iz Bukarešta, ki je oddaljen 80 km od Morenija, se ogenj dobro vidi in nudi posebno ponoči grozen prizor. Daleč naokrog je povzročil požar strašna opustošenja, najhujše seveda v petrolejskem revirju. V okrožju več kilometrov je ustavljeno vsako delo in vrtnanje zemlje za novimi vrelci nemogoče. Škoda je seveda neizmerna in neprecenljiva.

Pa tudi za prebivalce Morenija je ta požar strašen udarec. Silno prasketanje ognja, ki traja že več mesecev, onemogoča ljudem miren počitek, čeprav so se sedaj na to že navadili. Hiše na daleč naokrog so popolnoma zakajene. Oken ni nikjer več, ker so jih nadomestili s pločevino. Večina prebivalcev, ki so bili zaposleni kot vrtnali delavci, je sedaj brez dela in zaslužka.

Že od daleč je slišati strašen šum in se zdi, kakor da bi padala skale ena na drugo. Že več zemeljskih plasti je izpremenilo lego in se premešalo, tako da sedaj plini lažje uhajajo in je postal zračni pritisk močnejši. Toda ravno to dokazuje, da bo divjal požar še več mesecev. Kajti na kak uspeh gasilnih del — ki so kljub številnim človeškim žrtvam ostala dosedaj brez uspeha — ni niti

misлити. Kljub temu grade pod vodstvom trgovinskega ministrstva 253 m dolg predor, ki sega približno 10 m globoko. Na ta način skušajo namreč doseči, da bi prišli do vrelca in dosegli odtok petroleja in plinov skozi predor. Ogenj bi se potem sam zadušil, ker bi mu zmanjkalo hrane. To metodo so sicer preizkusili že dvakrat, vendar pa se je vedno pokazalo, da predor ne vzdrži silnega zračnega pritiska. Pri obeh poizkusih je bilo mnogo človeških žrtev, vsled česar se ljudje branijo delati v predoru. Končno so pridobili za to rudarje iz Lupe-nija, a tudi od teh je velika večina kmalu pobegnila.

Amerikanska družba, ki je lastnica teh petrolejskih vrelcev, je odposlala iz New Yorka dva specialista, ki sta takoj po prihodu izjavila, da je požar v Moreniju nedvomno največji, kar sta jih kdaj videla v petrolejskih revirjih. Stavila sta trgovinskemu ministrstvu že več predlogov, kako naj bi se poizkušalo zadušiti ogenj. Med drugim sta predlagala, da naj se napravi nad pogoriščem velik jeklen oklep. Ker pa je bil tak poizkus že enkrat izvršen, je seveda malo verjetno, da bi vlada dovolila obnovev tega poizkusa.

Ogenj med tem razsaja z nezmanjšano silo in srditostjo. Vsak dan požre milijone lejev in prinaša nove nevarnosti. Razni specialisti so že izjavili, da ni izključeno, da bodo z uničenjem tako ogromne množine goriva in vsled premikanja zemeljskih plasti znameniti petrolejski vrelci pri Moreniju sploh izginili in se popolnoma posušili, kar bi bila za Rumunijo prava gospodarska katastrofa.

Indijski sloni in prometni predpisi

Avtomobilisti, ki potujejo v Indijo, šestokrat srečujejo nenavadno živalsko vprego, ki je vzrok mnogim prometnim nesrečam, kakršnih Evropejci ne poznajo. Nedavno je neki motociklist v nočni uri zadel v trdo maso, o kateri se je po nesreči doznalo, da gre za podanika živalskega carstva, ki je s svojo obilnostjo zastavil cesto. Motociklist in kolo sta se temeljito potokla, dočim se slon ni niti zganil radi kaljenja nočnega miru. Hladnokrvno je prenesel sunek in pomilovalno poduhal nezavestnega ponesrečenca. Primer pa je zdramil indijske oblasti, ki so uvrstile slone med prometna sredstva in jih v vseh ozirih podredile cestno-policijskemu redu. Upoštevati morajo vse prometne predpise, hoditi desno in celo na križiščih dajati svarilna znamenja. V primerih fizičnih nedostatkov morajo signalizirati njihovi vodniki, radi česar so si gonjači slonov vmislili vtomobilske lupe. Sloni morajo biti v večernih urah zavarovani tudi s svetilkami, ravno tako, kakor avtomobili. Luči pa morajo biti fiksirane na slonih dve na prsih in rdeča pri repu. Nikakor ne zadostuje, da bi vodnik nosil pred rilcem kak neznaten lampijon ali zakajeno leščerbo. Stroge prometne odredbe so povzročile med lastniki slonov veliko nevoljo, toda številnim nesrečam se je dalo izogniti samo na navedeni način.

Čudaški ovčar

Koliko je ljudi, ki sanjajo o bogati dedščini, ki naj bi jih rešila gmotnih nepriklj. Posebno kdor ima v Ameriki kakega bogatega strica, vedno željno pričakuje, da sprejme veselo vest, da je podedoval toliko tisoč dolarjev. Toda kljub temu se je našel človek, ki je z nevoljo odklonil 150.000 dolarjev (krog 8 milijonov dinarjev), ki jih je podedoval po smrti svojega brata v Ameriki. Ta čudak, o katerem pišejo vsi poljski listi, je stari ovčar Kaminski, ki živi na svojem posestvu v Dolini.

Ko ga je sodišče pozvalo, da mu naznani srečno vest, je ovčar takoj odgovoril, da ne prevzame po svojem bratu niti pare, ker je bil hudoben človek in je tudi svoje starše vsled hudobije spravil prerano v grob. Radi te dedščine noče žrtvovati svojega miru in je popolnoma zadovoljen s tem, kar si pridobil z lastnim delom.

Ker pa v slučaju, da stari ovčar ne sprejme zapuščine, pripade ista kakl dobri instituciji v Ameriki, so ovčarja njegovi rojaki za vsako ceno hoteli pripraviti do tega, da bi opustil svoje nenavadno stališče. Toda stari človek je ostal trmoglav in nikakor ni hotel prevzeti zapuščine. Njegovi sorodniki so se zato končno zatekli k sodišču, ki je potem odločilo, da mora, čeprav proti lastni volji, prevzeti bogato dedščino, s katero potem lahko napravi, kar hoče.

Otroški strah.

Otrok je blodil jokaje po ulicah. »Kje pa stanuje tvoja mati?« ga je vprašal neki mimo došli gospod. »Otrok se je krčevito branil. »Vi me hočete peljati domov? ... Nočem tja!« »Ali te tepe?« »Ne, vsak dan me češe!«

ODOL PATE DENTIFRICE

čistilna-osvežujoča-štedljiva

Največji — najdaljši

Najdaljši most na svetu je železniški most čez Firth of Forth na Škotskem. Dolg je 2470 metrov.

Najdaljši predor na svetu je simplonski predor, ki spaja Švico in Italijo. Obstoja iz dveh ločenih, po 19.803 m dolgih in 17 m širokih zelo vročih predorov skozi Monte Leone.

Največ in največjih kinov sveta je v New Yorku. Po najnovjših podatkih jih je nad 4000, največji imajo po 6000 sedežev.

Največja zgradba sveta se more še vedno smatrati 3300 km dolgi kitajski zid, ki je obenem tudi največji obrambni zid na svetu. Nad tristo milijonov kamnov so porabili za ta zid, ki je danes brez vsakega pomena.

Najbolj gosto železniško omrežje ima Belgija, na 30.444 kvadratnih kilometrov prostornine je 11.090 km železniške proge, deloma že precej staromodnih ozkotirnih.

Najstarejša gorska železnica je semerinška. Zgradil jo je inž. Ghega v letih 1848—54. Inž. Ghega je zgradil obenem tudi prvi veliki predor na svetu.

Najbolj strma železniška proga je v severnem Tessinu na Pioro. Vzpetost znaša 87,8 odstotkov. Železnica ima samo 1 vagon za 18 oseb in more priti samo enkrat na uro na najvišjo točko.

Največje zdravilišče na svetu je v Wiesbadnu. Ima 30 vročih vrelcev in znaša število obiskovalcev na leto skoro 200 tisoč, dočim je bilo pred svetovno vojno še mnogo večje.

Konec divjega konja

Amerikanskim divjim konjem, ki se še pode po ozemlju južnega dela Nove Mehike, je odbila zadnja ura. Smrtno obsodba je bila izrečena v trenutku, odkar je poskočila njihova cena in so postali izgledi za živinorejo ugodnejši. Vsa ko prgišče trave, ki so jo požrli divji konji, je pomenilo za živinorejce izgubo. Zato so pričeli farmarji razmotrivati, kaj naj napravijo z divjimi konji. Najprej so jih hoteli pregnati na farme na zapadu. Toda tudi tamkaj traktor in drugi poljski stroji vedno bolj izpodrivajo konja, tako da so morali ta načrt opustiti. Končno so sklenili, nagnati vse živali skupaj in jih prodati neki tvrdki v El Pasu, ki dobavlja mehikanskim tvornicam za milo kosti, kože in podkove. Tri dolarje je plačala tvrdka za vsakega divjega konja. Meseca junija je sledil prvi transport, obstoječ iz 800 komadov, od tedaj pa se pomikajo vsak dan celi vlaki s konji proti El Pasu, kjer jih pobijejo. Ne bo več dolgo, ko bo tudi zadnji ameriški divji konj postal žrtev gospodarske konjunktore, kakor že toliko drugih stvari.

Človek — sodobnik dinosavra

ZANIMIVE SLIKE V ARIZONSKI PUSTINJI. — NAJNOVEJŠE UGOTOVITVE AMERIŠKIH ARHEOLOGOV.

Paleontologija in arheologija sta doslej zatrijevali, da je človek nastal v razdobju, ko so orjaški plazilci že izumrli. Toda neka ekspedicija je v Arizonski pustinji našla sledove, ki pričajo, da je človek živel že za časa dinosavrusa in da je potomstvu poročal o njih v pravljicah in bajkah o zmajih. Vodja ekspedicije, kurator arheološkega muzeja v Oaklandu v Kaliforniji, profesor S. Hubbard, je ugotovil naslednje:

V mali rodni dolini Lee Caution, kjer se nahaja naselbina Hava-Supai Indijancev, je ekspedicija našla nenavadne sledi predhistorijskega človeka. V skalovje so bile vklesane čudne slike, delo različnih generacij, ki so bivale v tamkajšnjih pokrajinah v presledkih po več sto in stoletij, ali celo tisočletij. Nekatere izmed slik so neizmerno stare, nekatere iz mlajše dobe, a še vedno predhistorijske. Vkllesane so v rdeč kamen devonske formacije iz paleozojske dobe. Slike sicer niso nastale ravno v tem razdobju, toda izdelal jih je človek, ki je videl živega dinosavra. Vse omenjene slike so nastale na enak način, ki se docela razlikuje od slik iz predhistorijske dobe. Rdeče kamenine je čas pod učinki kemičnih elementov pokril s črno plastjo, ki jo imenujejo še danes v Arizoni »pustinski lak«. Tanko plast pa so takratni prebivalci ločili od kamna s trdim predmetom, tako da je nastala na črnem polju rdeča slika.

Na skale je predhistorijski človek narisal male živali, psa, volka, slona, ovce itd. Najzanimivejša pa je slika dinosavrusa, ki se vzpenja na zadnje noge, torej v položaju, v kakršnem ga je moral tudi videti, kadar se je vzel na bujne razstline takratne dobe. Da so v omenjenih predelih živeli dinosauri, je ugotovil že dr. Gilmore, ki je izsledil odtise stopal pošasti v formacijah triasa mezozojske perijode. Gigantska kuščarica je vtisnila sledove v pesek davno izginule morske obale, ki se je kasneje pokamenila. Ugotovljeni odtisi imajo tri različne dimenzije. Dolžina koraka je znašala 1 m 30 cm. Med stopinjami pa se na mnogih mestih nahaja tudi odtis repa, na katerega se je žival naslonila, kadar se je vzpenjala na zadnje noge.

Umetnik, kamnosek, je like živali vklesal 6 mm pod pustinski lak v živi kamen. Kamen pa, v katerem so vklesane slike, je starejši od kamna, v katerem je dinosaurus pustil svoje sledove. Podnožje poslikanega skalovja je najbrž namakala reka, katere korito je danes 6 metrov pod slikami, kar dokazuje, da je voda kamen izdolbla. Za svoje delo pa je vodovje rabilo najmanj 10—12 milijonov let. Tako stare so bržčas tudi slike.

Za geologe, ki trde, da je zemlja starejša od milijona let, je razdobje, ki nas loči od dinosavrusa, le trenotek — en dan našega življenja. Tako star bi torej lahko bil tudi človek, kar pa se docela protivi naziranju sodobne znanosti.

Toda slike v Arizonski pustinji govore drugače. Točno dokazujejo, da je človek že takrat znal uporabljati primitivno orodje — kremen, da je imel dobro oko za oblike in proporcije, da je bil inteligenčen in da je izbral material, ki ga je preživel.

Na isti skali se nahaja tudi zanimiva slika, ki prikazuje človeka v borbi s slonom. Slon je v Ameriki izumrl pred mnogo tisočletji. Katera od omenjenih slik je starejša, je nemogoče ugotoviti, vendar dokazujejo, da je bil človek sodobnik dinosavrusa in izumrlih ameriških slonov.

Doline Arizone, ki jih je deloma preiskala znanstvena ekspedicija, so prav slabo raziskane in se profesor Halber nada, da bodo geologi, arheologi in pri rodoslovci razkrili v njih še mnogo tajnosti.

Razlika.

Ako pravi dama »Ne«, misli »Mogoče«, ako pravi »Mogoče«, je razumeti »Da«, ako pravi »Da«, ni dama.

Ako pravi diplomat »Da« misli »Mogoče«, ako pravi »Mogoče«, je razumeti »Ne«, ako pravi »Ne«, ni diplomat.

Razsodnost.

»Obtoženec, vi ste ukradli gospej Pšeničnik denarnico, ali si upate zanikati?« »Ako mislite, gospod sodnik, da bi pomagal, potem prav rad.«

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naša mamica in teta, gospa

Jožefa Vuga zasebnica

včeraj, dne 29. oktobra 1929 po dolgi mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek 31. oktobra ob 15. uri iz kapelice mestnega pokopališča na Pobrežju.

V MARIBORU, dne 30. oktobra 1929.

Vladko, sin. Olga in Matilda, hčerki. Anica Berlot, nečakinja in ostali sorodniki.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 205

Par minut nato sta bila že v gondoli; Skalabrino je veslal, da je kar letela po vodi.

Orjak ni črnil besedice.

Roland in Skalabrino sta se spogledala z očmi, plamenečimi od radosti in sta planila ven, ne da bi zahtevala daljših pojasnil.

Toda Roland je vedel, kakšne misli mu morajo polniti dušo.

»Poznam Bianco,« je dejal, »in sem prepričan, da je bila močnejša od Bemba«.

V dnu srca pa ga je ta prihod škofa v spremstvu deklice k Aretinu navdajal s temnim nepokojem.

»Samo, da bi prišla o pravem času!« je ponovil Skalabrino; to je bil ves njegov odgovor, kakor da ga muči huda slutnja.

Gondola je opravila v četrto ure pot, ki zahteva drugače od dobrega barkarola štirideset minut.

Naposled je obstala pred Aretinovo palačo.

Trenotek nato sta stala obadva pred vrati.

Bila so zaprta.

Roland je srdito udaril nanje.

Iz notranjščine se je začel prestrašen dirindaj; Aretino je bil še vedno prepričan, da pošlje Imperija za njim par tucatov morilcev, in se je pripravil na obrambo.

Roland je zaropotal glasneje.

»Odprite, grom in peko!« je zakričal.

Aretino je nedvomno spoznal njegov glas, kajti Roland in Skalabrino sta takoj nato začula rožljanje ogromnih zapahov, za katerimi se je bojzljivo pesnik jedva čutil na varnem.

Ko so se vrata odprla na ozko špranjo, jih je Skalabrino odprl s sunkom na stežaj.

Roland je zagledal Aretina, ki mu je prihajal naproti.

»Kaj! Vi ste, gospodar!«

»Kje je Bembo?« je vprašal Roland s tako osornim glasom, da je Aretino začel trepetati in zamrmral sam pri sebi:

»Ojoj! Zdaj padam iz Karibde v Scillo. Bembo, gospodar? ... Saj ...«

Roland je stresel pesnika za ramo.

»Za vsako izgubljeno sekundo ti s kleščami izderem en zob. Odgovori, pasja duša! Kje je Bembo? Kje je Bianka?«

»Pojdite z menoj,« je zaječal Aretino, »toda Bog mi je priča, ko sem jim odprl gostoljubno svojo hišo, nisem mislil, da si nakopljem s tem vašo jezo.«

Stopal je naglo naprej.

Ta hip je Roland začul šum glasov in ječanje.

»Bianka! Bianka!« je zakričal, pehaje Aretina pred seboj.

»Tukaj!« je odgovoril glas Perine, ki se je znašla nenadoma pred njimi in pokazala s prstom na bližnja vrata.

Skalabrino se je zaletel v ta vrata in se uprl vanje s svojimi težkimi pleči.

Preteklo je par strašnih sekund; nato je počil les, ključavnica je odskočila, vrata so se podrla, in moža sta planila v sobo.

Bralec ve, kak strašen prizor je čakal njihovih oči ...

Rolandov prvi pogled je zadel okno, ki ga je Bembo odprl. In vztrepetal je, videč na stežaj odprto okno.

»Prokleta! Ušel je ... Odpeljal jo je s seboj!« Toda okrenil se je in slišal, kako čudno ječi Skalabrino.

In zdaj je v najtemnejšem kotičku sobe zagledal Bianco. Poleg nje je klečal orjak. Ni si je upal dotakniti, niti črnliti besedo. Samo hropenje, bridko in strašno obenem, je vrelo zamolklo iz njegovega grla.

Roland je stopil naglo bliže.

Videl je takoj, da je Bianka mrtva.

Pesti so se mu skrčile in iz oči, ki jih je dvignil proti nebu, kakor da hoče zalučati usodi svojo najhujšo kletev, se mu je utrnilo dvoje solz.

Dotaknil se je Skalabrinove rame.

Skalabrino je dvignil glavo.

»Saj ni mrtva, kajne? Oh, to bi bilo kruto! Oh, gospod, recite mi, da ni mrtva ... Bianka, moja hči! ... Saj me slišiš, ali ne? ... Jaz sem ... tvoj oče ... Da, tvoj oče. Poglej me, samo oči odpri ... Če se ti zdi, da nisem vreden biti tvoj oče in če ti ni všeč, da si moja hči, pojdem odtod ... samo malce odpri oči, toliko, da me vidiš, ki nisi nikdar videla svojega očeta ... Tudi jaz nisem vedel, da te imam! Imel sem hčer, najlepšo in najčistejšo v Benetkah, pa nisem vedel za to. A zdaj vem ... In kako se je izpremenilo moje življenje od dne, ko sem izvedel! Ves čas sem mislil samo še nate ... nate, dete moje ... moja hči! ... Kaj ti, da bi bila mrtva! In da sva se našla samo zato, da te vidim umorjeno! Ne, ne! Oživela bo, verjemite! Bianka! ... Poslušaj me, saj sem tvoj oče ... samo za hipec me pogledaj, samo za hipec ...«

Roland je skoraj odurno stresel tovariša za ramo.

»Pokoncu!« je velel s hripavim glasom, »pokoncu tovariš, brat moj ... pokoncu! ...«

»Mrtva je!« je dejal Roland s tako svečanim povdankom, da so vsi, Aretino, Margerita, Pavlina in vse ostale Aretinke, ki so pritekale in sluge, ki so stali za njimi, povsili glave in ostali sklonjeni pred veličanstvom smrti.

Perina je rahlo ihtela.

Peter Aretino si je grizel ustnice do krvi. Stopil je korak naprej.

»Gospodar,« je izpregovoril ponižno, »nadam se, da ...«

»Tiho!« je odgovoril Roland z istim svečanim glasom.

Skalabrino je vstal. Nič več ni jokal. Toda njegove oči so se bile zalile s krvjo in njegovo lice je zadobilo izraz neizrekljive osuplosti.

»Mrtva!« je ponovil ... »Mojster, zdaj tudi meni ne preostaja drugega kakor smrt.«

»Ti moraš živeti,« je dejal Roland.

Orjak je v neskončni utrujenosti zmignil z rameni.

»Kaj pa naj zdaj počnem? ...« To vprašanje je izrekel z glasom, ki je bil resen in žalosten, a brez slišne bolečine.

Roland je odgovoril:

»Maščuj jo!«

»Maščevati jo!« je zamrmral Skalabrino za molko, in oko mu je vzplamenelo za hip, a je takoj spet ugasnilo.

»Zdaj morava poiskati zver, ki je umorila tvójega otroka, in ji vrniti trpljenje za trpljenje, smrt za smrt ... Pojdiva! ...«

Prijel je Skalabrina za komolec in ga potegnil s seboj.

Orjak se mu je prepustil kakor dete.

Toda na pragu ga je nekaj ustavilo; njegova glava se je okrenila proti Bianki.

»Ali hočeš, da nama Bembo uide!« je kriknil Roland. »Če sva prišla prepozno, da bi otela tvojo hčer, morava biti na mestu vsaj zdaj, ko jo hočeva maščevati!«

Te besede so elektrizirale Skalabrino. Kletev mu je šinila preko ustnic, njegove pesti so se skrčile in dvignile v gesti strašne groznje, in planil je z Rolandom iz Aretinove palače.

Zunaj se je Skalabrinovo neizmerno strmenje raztopilo. Nema osuplost, ki ga je potrla v prvem trenutku, je izginila. V besnem gnevu nad krivičnostjo usode je rjul brezumne besede ... nato pa se je strašno razjokal. Hotel se je vrniti v palačo, videti jo še enkrat in se prepričati, da ta strašna resnica ni prevara morečih sanj. Toda Roland ga je vlekel nevzdržema s seboj ...

Roland je imel samo eno sled: Okno, ki ga je Bembo odprl.

Držal je Skalabrino za roko in iskal prave poti, ne da bi se brigal zanj, ne da bi odgovoril njegovim obupnim klicem.

Odprto okno je gledalo v uličico, ki je vodila do kanala.

Proti kanalu je torej nameril svoje zasledovanje; tjakaj je vlekel orjaka, ki je jokal še vedno kakor dete.

Mali oglasi, ki služijo posredovalne in socialne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Oddam sobo
dvema osebama. Jože-Vošnjakova ul. 22 III, vrata 8. 2786

V banko v Mariboru
se sprejme praktikant z odgovarjajočo predizobrazbo in vojaščine prost. Ponudbe je nasloviti pod: »Praktikant« na upravo lista. 2787

Dober krojač
dobi delo pri tvrdki Franc Mastek, Glavni trg 16. 2788

Državni in privatni nameščenci
dobe izborna domačo hrano v brezalkoholnih restavracijah »Pri zvezdi«, Pod mostom 11. Abonma Din 12.50 dnevno. 2763

Oddam opremljeno sobo
ob parku. Naslov v upravi. 2793

Zelo lepo, separirano sobo
tako oddam. Sodna ulica 14 I., vrata št. 6. 2794

Uradnico
Zmožno slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, perfektno stenografino, strojepisko, sprejme podjetje v Mariboru. — Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Perfektna stenografinja«. 2780

Trgovino z mešanim blagom
v bližnji ali daljni mariborski okolici kupim ali vzamem v najem. Ponudbe pod »Mešana trgovina« na upravo lista. 2735

Dijaka ali mladega gospoda
sprejemem na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernika«. 2751

Fotografiram vse!
Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer. Gosposka 39. 2286

Krasne pletene obleke
v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Novo otvorena trgovina s premogom in lesom
Tinnauer
Maribor 2544

Gregorčičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj. občinstvu za blagohotna naročila.

Cene brezkonkurenčne! Postrežba točna in solidna!

Kraigher-jevega Kontrolorja Škrobarja
kupim. Naslov v upravi. VII

Dajte avtomobile,
motorje, in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. A. Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. III

Sobo in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ul. 2. 2281

Vsem prijateljem in poznavalcem vina

naznanjam veselo vest, da sem dobil ogromno množino najboljšega novega, tudi sladkega

dalmatinca

Pridite in prepričajte se! Cez ulico I 9 Din

Hinko Kosič

2782 Maribor, Vetrinjska ulica št. 24

KAJENJE JE STRUP!

Vsak se lahko igraje odvadi zdravju škodljivem kajenju, z našimi „EX“-tabletami. V 14 dnevih prestane tudi najstrastnejši kadilec kaditi, ako vzame „EX“-tablete dnevno trikrat. So popolnoma neškodljive. Omot Din 30.— in poština. Cela kura pet omotov Din 145.—, franko.

2407

Razpošilja po povzetju

»Aurora« Sekt. 19, Novisad, Zeljeznička 38.

Spominjajte se CDM!

Posteljne odeje

gradl za žimnice, perje in puh se dobi pri tvrdki

Franjo Majer, Maribor, Glavni trg

Skrajno nizke cene in točna postrežba so nam sredstva, s katerimi si pridobivamo zaupanje in naklonenost. 2785

A. Hlebec, trg. meš. blaga
Maribor, Koroška cesta 47

Tovarniška zaloga perila in volnenih pletenin

zato pri največji izbiri izredno nizke cene.

Samoveznice

čepice

klobuki i. t. d.

JOS. KARNIČNIK, Maribor, Glavni trg 11.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.